

ע"פ 1520/16 - אחמד אלוראסנה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 1520/16

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ע' ברון

המערער: אחמד אלוראסנה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, מיום 10.1.2016, בת"פ 12679-05-15, שניתן על ידי כב' השופט י' עדן

תאריך הישיבה: כ' בחשון התשע"ז (21.11.2016)

בשם המערער: עו"ד עמית דויטשר

בשם המשיבה: עו"ד יעל ביטון

פסק-דין

השופט א' שהם:

עמוד 1

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בת"פ 12679-05-15, שניתן ביום 10.1.2016 על ידי כב' השופט י' עדן.
 2. המערער, שהוא תושב הרשות הפלסטינאית, הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון, כדלהלן: סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); הפרעה לשוט, לפי סעיף 275 לחוק העונשין; שהייה בלתי חוקית בישראל, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952; נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.
 3. בעקבות הרשעתו בדין, נגזרו על המערער העונשים הבאים: 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 27.4.2015; 9 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, אחת העבירות שבה הורשע; ופסילת רישיון בפועל לתקופה של 10 שנים.
 4. המערער אינו משלים עם עונש המאסר שהושת עליו, ומכאן הערעור שלפנינו.
- עובדות כתב האישום שהוגש נגד המערער
5. מכתב האישום המתוקן עולה כי ביום 27.4.2015 שהה המערער, שהינו תושב הרשות הפלסטינאית, בעיר רהט, מבלי שהחזיק בידיו היתר כניסה ושהיה בישראל. באותו יום, בסמוך לשעה 16:00, נהג המערער ברכב מסוג הונדה אקורד (להלן: הרכב), כשלצידו יושב אדם בשם עלי תראבין (להלן: עלי), בשכונה 2 ברהט. שוטרים אשר נהגו ברכב משטרתי מוסווה, הבחינו במערער ובעלי, שאינם מוכרים להם כתושבי רהט, כשהם אינם חגורים בחגורת בטיחות. לפיכך, החליטו השוטרים לבדוק את הרכב, הם ביצעו פניית פרסה, ונסעו מאחורי הרכב כשהם מניחים אור כחול מהבהב על גג הרכב המשטרתי. השוטרים סימנו וצפרו לרכב, על מנת שזה יעצור, אך בשלב זה המערער, אשר "הבחין בשוטרים ובדרישתם לעצור", לא שעה להוראה, והחל ליסוע במהירות לעבר היציאה משכונה 2. מכאן ואילך, מתאר כתב האישום את המרדף אחר רכבו של המערער, אשר נסע במהירות רבה; לא נתן זכות קדימה לכלי רכב; נסע מול כלי רכב שנסעו בנתיב הנגדי, ואילצם לסטות מנתיבם בכדי למנוע תאונה; הסיט את הרכב לעבר רכבם של השוטרים ואילצם לבלום ולסטות שמאלה כדי למנוע תאונה; נסע בשכונה 8, שם שיחקו ילדים על הכביש, מבלי להאט את מהירות הנסיעה; סטה לנתיב הנגדי מתוך כוונה להתחמק מניידת אחרת שחסמה את דרכו; ולבסוף, איבד את השליטה על הרכב לאחר שנכנס לכיכר שבה נסע רכב אחר, והוא "עלה על הכיכר והתנגש בעץ". בהמשך, וכפי שמתואר בכתב האישום, המערער יצא מהרכב ורץ לעבר בית סמוך, כאשר השוטרים דולקים בעקבותיו. בסופו של דבר, אחד השוטרים השיג את המערער ואחז בו מתוך ניסיון לכבול את ידיו, ולאחר שהודיע לו כי הוא עצור.

גזר דינו של בית משפט קמא

6. בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשיו של המערער, הוא ציין כי מדובר בעבירות חמורות, אשר בוצעו מתוך ניסיון להתחמק מאנשי החוק. במעשיו העמיד המערער "אנשים ורכוש בסיכון ובחשיפה לנזק חמור... ובהם גם ילדים", ומבחינה זו מדובר במעשים אשר "נושאים בחובם פוטנציאל לחומרה גבוהה יותר". כנסיבה נוספת לחומרה, ראה בית משפט קמא בעובדה כי המערער שהה בישראל שלא כדין. הערכים המוגנים שנפגעו הם: הצורך בשמירה על שלום הציבור ובטחונו, שלטון החוק והסדר הציבורי, הגנה על שוטרים הפועלים במסגרת מילוי תפקידם, ושמירה על ריבונותה של מדינת ישראל. מכאן עבר בית משפט קמא לבחון את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מסוג זה, בציינו כי ניתן להצביע על עונשים שונים שהוטלו, כאשר במרבית המקרים העונשים שנפסקו נעים בין 3 ל-5 שנות מאסר, וזה המתחם שנקבע לגבי העבירות הנוגעות לנהיגה ברכב. אשר לשהייה הבלתי חוקית בישראל, שהיא בגדר אירוע נפרד, נקבע מתחם, המותאם לנסיבות המקרה, הנע בין שלושה לשמונה חודשי מאסר לריצוי בפועל.

7. לצורך קביעת עונשו של המערער בתוך מתחם הענישה, ציין בית משפט קמא כי לחובתו של המערער 3 הרשעות קודמות בעבירות של כניסה לישראל שלא כדין; שתי עבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו; הרשעה בעבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב; והרשעה בבית משפט צבאי באיו"ש בגין נהיגת רכב ללא רישיון. המערער ריצה שני מאסרים קודמים, "ולמרות זאת הוא שב ומבצע עבירות". לצד הקולה, ציין בית משפט קמא את נסיבותיו האישיות של המערער שאינן מן הקלות. שניים מילדיו של המערער נכים, אמו המתגוררת עם המערער חולה, והמשפחה, אשר מתגוררת בבית רעוע ומט ליפול, מצויה במצב כלכלי קשה. עוד הבהיר בית משפט קמא, כי למרות שנקבעו שני מתחמי ענישה נפרדים, יש לגזור עונש כולל אחד, במסגרתו יובאו בחשבון כלל השיקולים הצריכים לעניין. לבסוף, קבע בית משפט קמא כי לאור נסיבותיו האישיות של המערער, ולמרות חומרת מעשיו ועברו הפלילי, העונש יהיה קרוב לרף התחתון של מתחם הענישה שנקבע. לאחר זאת, הושתו על המערער העונשים המפורטים בפסקה 3 לעיל.

הערעור על חומרת העונש

8. הודעת הערעור שהוגשה על ידי עו"ד עמית דויטשר, המייצג את המערער מטעמה של הסניגוריה הציבורית, משיגה, רובה ככולה, על מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא, לעבירות הקשורות בנהיגתו של המערער. אוזכרו פסקי דין שונים, בהם נקבעו מתחמי ענישה מתונים יותר ונגזרו עונשים קלים יותר, בנסיבות דומות ואף חמורות מאלה שהתבררו במקרה דנן. מכאן מסיק עו"ד דויטשר כי "שגה בית המשפט כאשר קבע מתחם ענישה גבוה שאינו הולם את מעשיו של המערער ושאינו מתיישב עם הפסיקה הנוהגת כיום במקרים דומים".

9. בדיון בערעור ביקשנו מעו"ד דויטשר להתמקד בעונש שהושת על מרשו, ולהבהיר לנו על שום מה יש מקום להתערב בו. בתגובה, חזר עו"ד דויטשר והפנה לפסיקה שהוגשה על ידו, ממנה עולה, לטענתו, כי במקרים חמורים יותר, שבהם מדובר בגניבת הרכב ובנהיגה בו תוך סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הוטלו עונשים דומים ואף קלים יותר על אותם עבריינים. בא כוח המערער הפנה, בין היתר, לע"פ 8004/15 זערור נ' מדינת ישראל (14.1.2016); ע"פ 425/15 אזברגה נ' מדינת ישראל (12.1.2016); ע"פ 5953/15 שוהאנה נ' מדינת ישראל (31.12.2015); ע"פ 2336/14 ווערי נ' מדינת ישראל (10.12.2014)).

תגובת המשיבה

10. המשיבה, אשר יוצגה על ידי עו"ד יעל ביטון, סומכת את ידיה על גזר דינו של בית משפט קמא ומבקשת לדחות את הערעור. אל מול הפסיקה שהוגשה על ידי בא כוח המערער, הגישה המשיבה פסקי דין בהם הוטלו עונשים המגיעים לכדי 5 שנות מאסר לריצוי בפועל, בנסיבות חמורות מעט יותר מבענייננו (ע"פ 1925/14 עלוש נ' מדינת ישראל (8.2.2015)), ו-42 חודשי מאסר לריצוי בפועל בנסיבות דומות (ע"פ 656/13 אוסמה נ' מדינת ישראל (31.10.2013)). המשיבה הוסיפה וטענה, כי גם אם עונשו של המערער עומד על הצד הגבוה, אין מקום להתערב בו.

דיון והכרעה

11. בפתח דיוננו, נזכיר את ההלכה הידועה לפיה ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב במידת העונש שנגזר על המערער, אלא במקרים חריגים בהם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים, או כאשר דבק פגם מהותי בגזר הדין (ע"פ 4498/14 גרידיש נ' מדינת ישראל (13.5.2015)); ע"פ 5323/23 אבו ליל נ' מדינת ישראל (17.6.2014); ע"פ 7702/10 כהן נ' מדינת ישראל (29.5.2014); פלוני נ' מדינת ישראל (11.2.2016)).

לאחר שבחנו את כלל הנסיבות במקרה דנן, הגענו לידי מסקנה כי אין בעונש שהושת על המערער משום סטייה מרמת הענישה הנהוגת בעבירות דומות, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית מרמה זו, ועל כן דין הערעור להידחות.

12. כפי שציין בית משפט קמא, מעשיו של המערער הינם חמורים ביותר, שעה שנהג ברכבו בפראות, בתוככי ישוב מאוכלס בצפיפות, כאשר ילדים מצויים בכביש או בקרבתו, מתוך ניסיון למלט עצמו מידי אנשי המשטרה שדלקו אחריו. המערער סיכן בדרך נהיגתו את המשתמשים בדרך, בביצוע נסיעה מהירה ופרועה בנתיב הנגדי, אי מתן זכות קדימה, והססת כלי רכב מנתיבם בכדי למנוע תאונה. לכך יש להוסיף את העובדה כי הוא נהג ברכב ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בת תוקף. למערער, שהינו תושב הרשות הפלסטינאית, לא היה היתר שהייה בישראל, והוא אף נתן את הדין בגין ביצוע עבירה דומה בשלוש הזדמנויות שונות, לבד מהרשעותיו בעבירות פליליות נוספות.

13. לא למותר הוא לחזור ולהזכיר את דבריו של השופט א' א' לוי בע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן (11.11.2004), שבו התקבל ערעור המדינה ועונשו של המשיב הועמד על 4 שנות מאסר לריצוי בפועל:

"המשיב חטא בהתנהגות אלימה שאך בדרך נס לא הסתיימה בתוצאה קשה יותר. הוא הפגין זלזול בחוק ובאנשים הממונים על אכיפתו, וגם אפשרות לפגיעה פיזית בשוטרים לא הרתיעה אותו... המערער נהג ברכבו בפראות, בשעה הומה, בטבורה של עיר, ותוך שהוא מסכן את המשתמשים האחרים בדרך. חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים ואסור לה להשלים עם בריונות ופריקת עול מסוג זה, ומקל וחומר שאין להשלים עם כך כאשר מדובר בתופעה שרבים חוטאים בה, והמתרחשת כמעשה של יום ביום באזור הנגב".

דומה, כי דברים אלה לא נס ליחם גם כיום.

אכן, בעבירות מסוג זה ניתן להצביע גם על עונשים קלים יותר שהוטלו על מבצעי העבירות, אך המגמה המרכזית, המאפיינת את פסיקתו של בית משפט זה, בדונו בעבירות כדוגמת אלו המיוחסות למערער, הינה להשית עונשים קשים ומרתיעים על העבריינים. כך, בע"פ 3731/11 מסרי נ' מדינת ישראל (17.6.2012) נדחה ערעור על עונש של 50 חודשי מאסר שהוטל על מערער בנסיבות חמורות מעט יותר; ובע"פ 9229/08 אלעס נ' מדינת ישראל (7.4.2009), נדחה ערעור על עונש בן 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין ביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, וזאת בלבד. בעניינו מדובר, כזכור, בעבירות נוספות, כאשר לחובתו של המערער הרשעות קודמות, שאין להקל בהן ראש.

14. בית משפט קמא נתן את דעתו לנסיבותיו האישיות, שאינן מן הקלות, של המערער והתחשב לקולה בהודאתו באשמה ובהבעת החרטה על מעשיו. לאחר זאת, גזר בית משפט קמא על המערער עונש ראוי ומאוזן, וגם אם מדובר בעונש הנוטה במעט לחומרה, לא מצאנו כל עילה להתערב בו.

15. סוף דבר, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ג בחשון התשע"ז (24.11.2016).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט